

+
M
PAX

Veelgeliefden,

Sint Jan de Evangelist heeft nog vele jaren geleefd nadat de ander apostelen reeds de marteldood gestorven waren. Natuurlijk was hij steeds omringd door leerlingen die uit de mond van de enig levende apostel alles over Jezus en zijn leer wilde vernemen. Op hoge leeftijd antwoordde hij altijd alleen met de woorden: "Kinderen, hebt elkander lief." De leerlingen wilden ook wel eens wat anders horen en vroegen waarom hij steeds hetzelfde herhaalde. Maar Johannes antwoordde: "Omdat dit het gebod van de Meester is, en als we alleen maar dit gebod onderhouden, is dat reeds voldoende."

Ook op jongere leeftijd sprak Johannes graag en veel over de liefde, zoals we vandaag in de tweede lezing en het evangelie bemerken. Hij lijkt er geen genoeg van te krijgen. Onze tijd lijkt er ook geen genoeg van te krijgen om over de liefde te spreken, te zingen of te schrijven. We zouden dus de indruk kunnen hebben dat het gebod van Christus "Hebt elkander lief" nu meer dan ooit onderhouden wordt. In de praktijk ervaren we meestal wel het tegendeel. Het blijkt dat het woordje 'liefde' voor van alles en nog wat gebruikt wordt. Zo komen we advertenties in de krant tegen van mensen die voor geld de 'liefde' aanbieden. Vele liedjes op radio en TV, toneelstukken en televisie-series zijn gevuld met verhalen over 'liefde'. Toch is het wel duidelijk dat het hier niet gaat om het onderhouden van Christus' gebod: "Hebt elkander lief."

Ook christenen spreken vaak over liefde, maar vliegen tegelijk elkaar in naam van die liefde in de haren. Praten alleen is dan ook niet voldoende. Johannes houdt ons voor: *We moeten niet liefhebben met woorden en leuzen maar metterdaad en in waarheid.* (Joh. 3,18) En Christus zegt ons: *Hieraan zal men herkennen dat gij mijn leerlingen zijt, als gij elkander liefhebt.*

Maar nu we gesproken hebben over wat geen liefde is, vragen we ons af: wat is liefde dan wel, *metterdaad en in waarheid?*

Direct aan het begin van de tweede lezing geeft Johannes ons het antwoord: *Laten we elkander liefhebben want de liefde komt van God. ... De mens zonder liefde kent God niet want God is liefde.* God is liefde. Deze woorden zijn zo afgesleten dat de diepe realiteit ervan niet meer tot ons doordringt. God is liefde. Dit betekent dat God geen object, geen voorwerp van liefde is, maar de liefde zelf! Ubi caritas est: overal waar echte liefde is, daar is God. Echte liefde is iets goddelijks! *Hierin bestaat de liefde: niet wij hebben God liefgehad maar Hij heeft ons liefgehad.* Liefde, echte liefde, is niet iets wat zijn oorsprong in de mens heeft. Liefde heeft zijn oorsprong in God. Uit onszelf zijn we niet in staat lief te hebben. Zonder God zakt de liefde weg tot medemenselijkheid of zelfs tot een koopwaar. Wat een verschil met de liefde die God ons is komen brengen: *De liefde die God is, heeft zich onder ons geopenbaard doordat Hij zijn enige Zoon in de wereld gezonden heeft om ons het leven te brengen.* God is liefde, God is licht, God is leven. Dat alles is God ons komen brengen in zijn Zoon. En hoe heeft Hij dit gedaan? *Hij heeft zijn Zoon gezonden om onze zonden uit te wissen door het offer van zijn leven.*

Als Jezus ons zegt: *Dit is mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt zoals Ik u heb liefgehad*, dan begrijpen we nu wat echte liefde is: zijn leven geven. Echte liefde is "zichzelf prijsgeven".

Wie liefde te koop aanbiedt, biedt alleen het lichaam aan. Wie leeft als de liefdesjagers op de TV, is alleen op zoek naar genot. Wie zich inzet voor de ander, maar

daarbij zichzelf niet op het spel zet, biedt alleen zijn handelen en hulp aan, hoe lovenswaardig dit ook is. Het wordt pas liefde, echte liefde, goddelijke liefde, als hij zichzelf durft prijs te geven. Echte liefde is 'zichzelf prijsgeven', 'zichzelf geheel inzetten'. Aan wie? Aan de medemens? Nee, dat men kan nooit totaal. Aan een ander kunnen we veel geven, maar het zijn toch vooral uiterlijke inspanningen. Alleen aan God kunnen we ons werkelijk geheel overgeven. In Hem kunnen we als het ware geheel opgaan, of zoals Johannes het uitdrukt: *In God blijven*.

‘Zichzelf prijs geven’ Sint Augustinus formuleert het wat begrijpelijker. Liefde betekent: willen dat de ander is. Dat de ander ten volle is Bij de mensen onderling betekent dit dat de ander er mag zijn, ja nog iets sterker: dat je wilt dat de ander er is. Dat vraagt God ten opzichte van de ander, ten opzichte van elke ander, zelfs tegenover onze vijanden: ik wil dat jij bent. Want Hij spoort ons aan zelfs onze vijanden lief te hebben. Liefde is dan niet: ik vind het leuk dat je er bent. Maar: Ik wil dat je er bent, zelfs al vind ik je vervelend, lastig, onverdraaglijk. Ik vind je niet altijd aardig, heb moeite met je gedrag, keur het kwaad in je af. Maar toch: ik wil dat je bent.

Onze liefde tot God betekent ook dat we tot Hem zeggen: ik wil dat U bent, ik wil dat u als God in mijn leven aanwezig bent, hoe moeilijk ik het soms ook vind dat U zich verborgen houdt en zwijgt. Maar nog veel belangrijker: God zelf zegt: Ik wil dat jij bent.

Maar u denkt: dat is wel erg hoog gegrepen. Zijn leven prijsgeven aan God. Zijn leven op het spel zetten. Tegen iedereen zeggen: ik wil dat jij bent. Tegen een terrorist, een moordenaar, een racist. Er zijn heiligen die dat gedaan hebben. Maar voor ons, gewone, kleine mensjes is dit niet weggelegd. Toch spoort Jezus ook ons hiertoe aan. Maar Hij stelt ons ook gerust. *Gij zijn mijn vrienden als gij doet wat Ik u gebied*. Het gaat niet om heldendaden die voor enkele superheiligen zijn weggelegd. Ook wij kunnen blijven in Gods liefde en zo aan het grote gebod voldoen. En hoe kunnen wij aan het grote gebod voldoen? Jezus zegt: *Als gij mijn geboden onderhoudt, zult gij in mijn liefde blijven*. Door de kleine geboden te onderhouden, kunnen we aan het grote gebod voldoen! Door het kleine te doen dat binnen ons bereik ligt, zal God zelf het grote in ons vervullen. God zelf zal er voor zorgen dat wij in Zijn liefde blijven. Troosten wij ons met deze gedachte: *Niet wij hebben God liefgehad, maar Hij heeft ons liefgehad*. En Jezus voegt eraan toe: *Niet gij hebt Mij uitgekozen, maar Ik u*.

God heeft ons uitgekozen, ons Zijn liefde geschonken en Hij spoort ons aan: "Kinderen, hebt elkander lief."